

Nieuwsbrief PS Updates - Nummer 46, 2019

Nummer 46, 2019

Redactie: Mr. H. Vorsselman, mr. drs. I. van der Zalm, mr. Y. Bosschaart en J. Stulp.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2019:1239](#) 01-11-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:1987:AD0092](#) 27-11-1987

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3181](#) 03-12-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:10345](#) 03-12-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3199](#) 27-11-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3208](#) 22-11-2019

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2019:2058](#) 06-06-2019

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2019:5712](#) 09-12-2019

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2019:5006](#) 03-12-2019

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2019:6906](#) 03-12-2019

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2019:9255](#) 28-11-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:12912](#) 20-05-2019

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 14-11-2019

N.A./Finland

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 05-12-2019

J.M./Frankrijk

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 03-12-2019

Jevtovic/Servië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 28-11-2019

M.M.B./Slowakije

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 12-11-2019

A./Rusland

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Annotatie

[Geen sprake van eigen schuld vanwege ontbreken causaal verband bij passagier die ernstig letsel oploopt bij eenzijdig ongeval.](#)

mr. D. van Gastel

RECHTSPRAAK

J.M./Frankrijk

J.M. v. Frankrijk. Schending van artikel 3 EVRM: mishandeling door gevangenispersoneel tijdens detentie en onvoldoende onderzoek naar die mishandeling. Veroordeling tot betaling van € 18.000 aan immateriële schadevergoeding.

Verzoeker stelt dat buitenproportioneel geweld jegens hem is gebruikt door het gevangenispersoneel tijdens zijn detentie en dat onvoldoende onderzoek is gedaan naar die mishandelingen. Uit verschillende medische rapporten blijkt dat verzoeker lichamelijk letsel heeft opgelopen door de mishandelingen. Daarnaast heeft hij sinds de mishandelingen last van psychische klachten. Het EHRM oordeelt dat sprake is van een schending van artikel 3 EVRM en veroordeelt Frankrijk tot betaling van € 18.000 aan immateriële schadevergoeding.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 05-12-2019

Zaaknummer: 71670/14

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor mishandeling door met een vuist in het gezicht te stompen. Slachtoffer heeft operaties moeten ondergaan, heeft pijn aan zijn jukbeen en zijn gezicht heeft een andere vorm dan voorheen. Toewijzing van immateriële schadevergoeding tot een bedrag van € 8.000.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 03-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2019:6906

Zaaknummer: 01/879450-18

Rechters: R. van den Munckhof, L.G.J.M. van Ekert en S.C. van Bergen

Wetsartikelen: 36f Sr en 300 Sr

RECHTSPRAAK

Jevtovic/Servië

Jevtovic v. Servië. Schending van artikel 3 EVRM: mishandeling door gevangenispersoneel en onderzoek naar die mishandeling. Veroordeling tot betaling van € 4.000 aan immateriële schadevergoeding en € 2.355 aan proceskosten.

Verzoeker stelt dat buitenproportioneel geweld jegens hem is gebruikt door gevangenispersoneel. Hij benoemt daarbij vier afzonderlijke incidenten. Het EHRM oordeelt dat sprake is van een schending van artikel 3 EVRM ten aanzien van de mishandeling en het onderzoek naar de mishandeling en veroordeelt Servië tot betaling van € 4.000 aan immateriële schadevergoeding en € 2.355 aan proceskosten.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 03-12-2019

Zaaknummer: 29896/14

RECHTSPRAAK

AVG. Registratie van persoonsgegevens in het CKI en BKR is aan te merken als registratie op grond van een wettelijke plicht. Ook dan dient de verwerking van persoonsgegevens echter te voldoen aan de eisen proportionaliteit en subsidiariteit en is, gelet op de aard van de inbreuk op de privacy, een belangenafweging van geval tot geval nodig.

AVG. Registraties van de coderingen in het CKI en BKR. Ook wanneer de verwerking van persoonsgegevens gebaseerd is op een wettelijke verplichting (in dit geval de Wft), rechtvaardigt de taak om die verplichting uit te voeren niet zonder meer iedere gegevensverwerking. Iedere verwerking dient te voldoen aan de eisen proportionaliteit en subsidiariteit en is, gelet op de aard van de inbreuk op de privacy, een belangenafweging van geval tot geval nodig. In dit verband dient te worden bedacht dat de Hoge Raad in zijn arrest van 9 september 2011 (ECLI:NL:HR:2011:BQ8097) heeft overwogen dat de, toen nog van kracht zijnde, Wbp in overeenstemming met het bepaalde in artikel 8 EVRM moet worden uitgelegd en dat uit de wetsgeschiedenis van de Wbp volgt dat bij elke gegevensverwerking moet zijn voldaan aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Nu met de AVG niet is beoogd de rechten van natuurlijke personen op bescherming van hun persoonsgegevens (ten opzichte van de Wbp) te beperken, gelden de hiervoor vermelde uitgangspunten ook voor de verwerking van persoonsgegevens krachtens de AVG, aldus de rechtbank. Een gegevensverwerking die in strijd komt met de hiervoor vermelde beginselen en waarbij de belangen van de betrokkene zwaarder dienen te wegen dan het met de verwerking te dienen belang, moet daarom als onrechtmatig worden aangemerkt. De te verrichten belangenafweging dient voorshands in het nadeel van appellant uit te vallen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-12-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:10345

Zaaknummer: 200.256.387

Rechters: S.B. Boorsma, H.C. Frankena en C.J.H.G. Bronzwaer

Advocaten: K.J. Zomer, T.J.P. Jager, R.A. van Weelderen en F.J. Laagland

Wetsartikelen: 6 AVG, 17 AVG, 21 AVG, 35 UAVG en 79 UAVG

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroorzaken ernstig verkeersongeval met doorrijden. Slachtoffer is blijvend verlamd vanaf onder zijn navel en heeft vele letsels opgelopen. De rechtbank is van oordeel dat de aard en de ernst van de normschending en van de gevolgen daarvan voor de benadeelde, meebrengen dat in dit geval sprake is van een aantasting in de persoon op andere wijze. Het recht op schadevergoeding uit die aantasting kan niet los worden gezien van de door het ongeval veroorzaakte materiële en immateriële gevolgschade (anders dan de advocaat van de benadeelde partij betoogt). De rechter kiest ervoor om de gevolgschade buiten de strafzaak te laten.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 03-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2019:5006

Zaaknummer: 18/142736-19

Rechters: O.J. Bosker, M.A.A. van Capelle en J.Y.B. Jansen

Advocaten: P.Th. van Jaarsveld

Wetsartikelen: 36f Sr, 175 Wegenverkeerswet, 176 Wegenverkeerswet en 179 Wegenverkeerswet

RECHTSPRAAK

M.M.B./Slowakije

M.M.B. v. Slowakije. Schending van artikel 8 EVRM. Veroordeling tot betaling van € 10.000 aan immateriële schadevergoeding en € 2.991 aan proceskosten.

Verzoekster wordt vertegenwoordigd door haar moeder. Verzoekster stelt dat zij seksueel is misbruikt door haar vader. Verzoekster is door meerdere experts onderzocht. De experts zijn tot verschillende conclusies gekomen. Om die reden is de vader van verzoekster niet strafrechtelijk vervolgd. Verzoekster stelt dat sprake is van een schending van artikel 8 EVRM, omdat zij seksueel is misbruikt door haar vader en omdat de autoriteiten onvoldoende effectief onderzoek hebben verricht naar het gestelde misbruik. Het EHRM veroordeelt Slowakije tot betaling van € 10.000 aan immateriële schadevergoeding en € 2.991 aan proceskosten.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 28-11-2019

Zaaknummer: 6318/17

RECHTSPRAAK

Strafrecht. De verdachte heeft geprobeerd haar ex-vriend te vermoorden. Zij heeft hem eerst eten gegeven waar diazepam doorheen zat. Toen de verdachte daardoor in slaap was gevallen, heeft zij brand gesticht in zijn appartement. Mede door brandmelders is de brand snel ontdekt en is het slachtoffer niet fysiek gewond geraakt. Vast is komen te staan dat aan de benadeelde partij rechtstreeks immateriële schade is toegebracht. Toewijzing € 6.100.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 28-11-2019

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2019:9255

Zaaknummer: 10/690248-17

Rechters: R.J.A.M. Cooijmans, W.J.M. Diekman en F. Koningsveld

Advocaten: T.F.B. Veerman

Wetsartikelen: 36f Sr, 289 Sr en 310 Sr

RECHTSPRAAK

Het gaat in deze zaak om de afwikkeling van een overlijdensschade en de machtiging die de kantonrechter hiervoor op grond van artikel 1:345 BW moet geven. Zoals aanbevolen in de Letselschade Richtlijn Rekenmodel Overlijdensschade is de schade van appellante en de minderjarige samengenomen tot gezinsschade. Naar het oordeel van het hof valt evenwel niet uit te sluiten dat de minderjarige ook na het bereiken van zijn 18de jaar schade zal lijden, afwijzing machtiging.

Het gaat in deze zaak om de afwikkeling van een overlijdensschade en de machtiging die de kantonrechter hiervoor op grond van artikel 1:345 BW moet geven. Zoals aanbevolen in de Letselschade Richtlijn Rekenmodel Overlijdensschade is de schade van appellante en de minderjarige samengenomen tot gezinsschade. Het hof onderkent dat aan een berekening van overlijdensschade als 'gezinsschade' uit oogpunt van schadebegroting voordelen verbonden kunnen zijn. Indien tot het gezin minderjarigen behoren, roept deze benadering evenwel de vraag op hoe de belangen van de minderjarige moeten worden beschermd. Geen rekening is gehouden met eventueel door de minderjarige na het bereiken van zijn 18de jaar te lijden schade. Een toelichting waarom met die mogelijkheid geen rekening is gehouden, ontbreekt. Naar het oordeel van het hof valt evenwel niet uit te sluiten dat de minderjarige ook na het bereiken van zijn 18de jaar schade zal lijden als gevolg van het overlijden van zijn vader en dat de WAM-verzekeraar hiervoor op de voet van artikel 6:108 lid 1 onder b of c BW in verbinding met artikel 6 lid 1 Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen aansprakelijk kan worden gehouden. Opnieuw beschikkende zal het hof het verzoek om machtiging afwijzen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 27-11-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:3199

Zaaknummer: 200.266.399/01

Rechters: F.R. Salomons, O.I.M. Ydema en J. van der Hoeven

Advocaten: R. Schoemaker

Wetsartikelen: 6:108 BW, 1:345 BW en 6 WAM

RECHTSPRAAK

Onrechtmatige overheidsdaad. IS-vrouwen en -kinderen. Grondrechten kunnen niet rechtstreeks worden ingeroepen omdat de Staat geen rechtsmacht heeft in Syrië. Bij de zorgvuldigheidsbeoordeling dient een belangenafweging plaats te vinden met een marginale toets omdat de Staat hier beleidsvrijheid heeft.

Onrechtmatige overheidsdaad. IS-vrouwen en -kinderen worden momenteel – na de val van het door IS zelfbenoemde kalifaat – vastgehouden in de (opvang)kampen Al-Hol en Al-Roj in Noord-Syrië. Geïntimeerden hebben de Staat gesommeerd hen en de kinderen binnen vier weken te repatriëren. Het hof overweegt als volgt. De staten die partij zijn bij het EVRM, IVRK en IVBPR zijn verplicht de rechten uit die verdragen te verzekeren: 1) van eenieder die onder hun rechtsmacht ressorteert (art. 1 EVRM); 2) van ieder kind onder hun rechtsbevoegdheid (art. 2 lid 1 IVRK); 3) van eenieder op hun grondgebied en die onderworpen is aan hun rechtsmacht (art. 2 lid 1 IVBPR). In Syrië heeft de Staat echter geen enkele zeggenschap en ook geen effectieve control. Zoals ook de voorzieningenrechter heeft overwogen, komt een rechtsreeks beroep op de mensenrechtenverdragen geïntimeerden niet toe. Bij de zorgvuldigheidsbeoordeling dient een belangenafweging plaats te vinden met een marginale toets omdat de Staat hier beleidsvrijheid heeft. Opmerking verdient nog dat naarmate de ingeroepen belangen groter zijn – en in dit geval zijn zij zeer groot – de lat voor de Staat om de marginale toets te kunnen doorstaan navenant hoger ligt. Niet kan worden gezegd dat de Staat in redelijkheid niet heeft kunnen komen tot zijn weigering om zich actief in te zetten om geïntimeerden uit Syrië weg te halen. Over de door de Staat gebruikte argumenten en over de door hem op basis van die argumenten gemaakte afweging, kan verschillend kan worden gedacht. Die afweging is echter aan de politiek, en niet aan de rechter.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 22-11-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:3208

Zaaknummer: 200.269.321-01

Rechters: M.Y. Bonneur, M.A.F. Tan-de Sonnaville en E.M. Dousma-Valk

Advocaten: R.W. Veldhuis, A. Seebregts, J.S. Jordan, T. de Boer, T. Buruma, E. Kolokatsi, B. Nooitgedacht en C.F. Wassenaar

Wetsartikelen: 6:162 BW, 2 EVRM, 8 EVRM, 2 IVRK, 3 IVRK, 6 IVRK, 1 EVRM en 2 IVBPR

RECHTSPRAAK

N.A./Finland

N.A. v. Finland. Schending van artikel 2 EVRM: uitzetting van de vader van verzoeker naar Irak, waar deze vervolgens is vermoord. Onvoldoende onderzoek naar de risico's van de uitzetting. Veroordeling tot betaling van € 20.000 aan immateriële schadevergoeding en € 4.500 aan proceskosten.

De vader van verzoeker is uitgezet naar Irak, waar hij vervolgens is vermoord. Het EHRM oordeelt dat onvoldoende onderzoek is gedaan naar de risico's van de uitzetting voor de vader van verzoeker. Het EHRM oordeelt dat sprake is van een schending van artikel 2 EVRM en veroordeelt Finland tot betaling van € 25.000 aan immateriële schadevergoeding en € 4.500 aan proceskosten.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 14-11-2019

Zaaknummer: 25244/18

RECHTSPRAAK

A./Rusland

A. v. Rusland. Schending van artikel 2 EVRM. Geestelijk letsel als gevolg van gewelddadige arrestatie van vader. Veroordeling tot betaling van € 25.000 aan immateriële schadevergoeding en € 3.500 aan proceskosten.

Verzoekster stelt dat zij getraumatiseerd is door de gewelddadige arrestatie van haar vader toen zij 9 jaar oud was. De arrestatie vond plaats in de buurt van haar school. Kort daarvoor was haar vader met haar naar een eindejaarsbijeenkomst gegaan. Tijdens de arrestatie is de vader van verzoekster meerdere keren geslagen en toen hij op de grond lag, hebben de agenten hem in zijn torso geschoten. Na de arrestatie verkeerde verzoekster in shock. Het EHRM oordeelt dat geen rekening is gehouden met de belangen van verzoekster tijdens het plannen en uitvoeren van de arrestatie, waardoor zij is blootgesteld aan gebruik van geweld. Enkele jaren later is vastgesteld dat zij PTSS heeft als gevolg van de gewelddadige arrestatie. Het EHRM oordeelt dat sprake is van een schending van artikel 3 EVRM en veroordeelt Rusland tot betaling van € 25.000 aan immateriële schadevergoeding en € 3.500 aan proceskosten.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 12-11-2019

Zaaknummer: 37735/09

RECHTSPRAAK

Conclusie advocaat-generaal. Hogeschool ontving signalen dat een docent zich niet passend zou hebben gedragen tegenover studenten. De docent vordert gederfde inkomsten en smartengeld, omdat de hogeschool op onzorgvuldige wijze is omgegaan met signalen. Het hof is van oordeel dat de desbetreffende stellingen van de docent niet meebrengen dat hij de gestelde schade heeft geleden in de uitoefening van zijn werkzaamheden. Dat oordeel geeft volgens de advocaat-generaal geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-11-2019

ECLI: ECLI:NL:PHR:2019:1239

Zaaknummer: 18/04251

Rechters: F.F. Langemeijer

Wetsartikelen: 6:106 BW en 7:658 BW

ANNOTATIE

Geen sprake van eigen schuld vanwege ontbreken causaal verband bij passagier die ernstig letsel oploopt bij eenzijdig ongeval.

mr. D. van Gastel

Eigen schuld. De onderhavige zaak heeft betrekking op een eenzijdig ongeval, waarbij een van de passagiers ernstig letsel heeft opgelopen. De vraag die zich in deze kwestie voordoet is of er aan de zijde van de passagier sprake is van eigen schuld, als gevolg waarvan de schadevergoedingsverplichting van de verzekeraar moet worden verminderd. De verzekeraar heeft gesteld dat sprake is van eigen schuld aangezien de benadeelde wist dat hij meereed met een bestuurder die onder invloed verkeerde van drugs. Daarnaast heeft de verzekeraar gesteld dat benadeelde geen gordel droeg. Naar het oordeel van de rechtbank was geen sprake van eigen schuld wegens het ontbreken van causaal verband.

In deze noot worden eerst kort de casus en de standpunten van partijen geschetst. Daarna wordt ingegaan op het oordeel van de rechtbank en vervolgens op het leerstuk van eigen schuld.

1. De casus en standpunten van partijen

In deze zaak staat de vraag centraal of er grond is om de schadevergoedingsplicht van de verzekeraar op de voet van artikel 6:101 BW (eigen schuld) te verminderen. De feiten zijn als volgt. Op 8 februari 2016 omstreeks 20.30 uur is verzoeker betrokken geraakt bij een eenzijdig ongeval. Hij zat op dat moment als passagier in de auto bij een vriend (A.). Achterin zat een andere vriend (B.).

Voor het ongeval had A. wiet gehaald. Vast staat dat A. in ieder geval één trekje van een joint had genomen voordat het drietal hun weg vervolgde. De auto is van de weg geraakt en tegen een boom tot stilstand gekomen. In het proces-verbaal van de politie was genoteerd dat benadeelde geen gordel om had toen de hoofdagent na het ongeval bij hem kwam.

Achmea, de WAM-verzekeraar van het voertuig, heeft aansprakelijkheid erkend. Achmea stelt dat verzoeker 75 procent eigen schuld kan worden toegerekend, aangezien hij (1) is

meegereden met een bestuurder van wie hij wist dat hij onder invloed van drugs verkeerde (vijftig procent eigen schuld) en (2) omdat hij geen gordel droeg (25 procent eigen schuld). Vanwege de ernst van het letsel is Achmea bereid een billijkheidscorrectie toe te passen van 25 procent, zodat vijftig procent eigen schuld resteert.

Verzoeker heeft eenzijdig Baan Hofman Ongevallenanalyse ingeschakeld. Baan Hofman heeft geconcludeerd dat aquaplaning de meest waarschijnlijke oorzaak is van het ontstaan van het ongeval en dat het wel of niet dragen van de gordel geen invloed heeft gehad op het ontstaan van het letsel.

Achmea heeft eenzijdig Meuwissen Verkeers Ongevallen Analyse (MVOA) ingeschakeld. MVOA heeft geconcludeerd dat de afwezigheid van sporen op de gordel niet leidt tot de conclusie dat de gordel niet werd gedragen. Volgens MVOA kan echter niet met zekerheid worden gesteld dat het wel of niet dragen van de gordel geen enkele invloed heeft gehad op het ontstaan van het letsel.

Verzoeker is het niet eens met de stelling van Achmea dat sprake is van eigen schuld en heeft de rechtbank verzocht om voor recht te verklaren dat de schadevergoedingsverplichting van Achmea niet moet worden verminderd wegens eigen schuld.

2. Oordeel rechtbank eigen schuld vanwege gebruik verdovende middelen

Kijkend naar andere rechterlijke uitspraken over dit onderwerp staat meestal wel vast dat sprake is van causaal verband tussen het gebruik van verdovende middelen en het ontstaan van het ongeval, bijvoorbeeld omdat de toegestane hoeveelheid verdovende middelen of alcohol de norm fors heeft overschreden. Vaak gaat het om de vraag of de passagier wist of kon weten dat de bestuurder verdovende middelen of alcohol had gebruikt (zie bijv. Hof 's-Gravenhage 19 juni 2008, ECLI:NL:GHSGR:2008:BD6919). Dat was in deze zaak geen discussiepunt, want vaststaat dat verzoeker wist dat de bestuurder bij wie hij in de auto zat onder invloed was van verdovende middelen. De concentratie THC in het bloed overschreed in geringe mate de toegestane hoeveelheid.

Het ging hier in de kern juist wel om de vraag of het ongeval mede is veroorzaakt door het gebruik van verdovende middelen (causaal verband). Achmea heeft gesteld dat het causaal verband tussen het drugsgebruik van de bestuurder en het ongeval voorshands bewezen is en heeft een beroep gedaan op toepassing van de omkeringsregel.

De rechtbank heeft opgemerkt dat het enkele feit dat de concentratie THC in het bloed de toegestane hoeveelheid overschreed, nog niet tot de conclusie leidt dat er grond is voor vermindering van de schadevergoedingsplicht wegens eigen schuld aan de zijde van

verzoeker. Immers, vast moet staan dat het ongeval (en dus de schade van verzoeker) mede is veroorzaakt door het gebruik van verdovende middelen door de bestuurder.

De rechtbank verwijst ten eerste naar de conclusies in het rapport van Baan Hofman Ongevallenanalyse. Baan Hofman heeft geconcludeerd dat aquaplanning de meest waarschijnlijke oorzaak is van het ontstaan van het ongeval gezien de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden. Het was donker, het regende, er lagen plassen op het wegdek en er was sprake van harde windstoten.

Daarnaast wordt verwezen naar het arrest van 10 juli 2019 van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. In dat arrest heeft het gerechtshof de bestuurder in deze zaak (A.) vrijgesproken van overtreding van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994. Het gerechtshof heeft geconcludeerd dat de bestuurder zijn snelheid en rijgedrag heeft aangepast aan de slechte weersomstandigheden. Desondanks is de auto van de weg geraakt. Het feit dat de bestuurder verdovende middelen had gebruikt, maakt dit naar het oordeel van het hof niet anders.

Gezien voornoemde conclusies, die Achmea onvoldoende onderbouwd heeft weersproken, is de rechtbank van oordeel dat er geen aanwijzingen zijn dat het gebruik van verdovende middelen heeft geleid tot onoplettendheid of onvoorzichtigheid van de bestuurder die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het ongeval.

Verzoeker heeft volgens de rechtbank voldoende aannemelijk gemaakt dat het ongeval ook zou hebben plaatsgevonden als de bestuurder niet onder invloed was geweest van verdovende middelen. Alleen al om die reden slaagt het beroep van Achmea op toepassing van de omkeringsregel niet. Er is geen aanknopingspunt voor de stelling van Achmea dat de geringe overschrijding van de grenswaarde THC van invloed is geweest op het ontstaan van het ongeval.

3. Oordeel rechtbank eigen schuld vanwege niet dragen gordel

Een eerste vereiste voor het slagen van een beroep op eigen schuld vanwege het niet dragen van de gordel, is dat komt vast te staan dat benadeelde de gordel niet heeft gedragen. Dat zal met voldoende zekerheid moeten kunnen worden afgeleid uit de specifieke omstandigheden van het geval. Zie in dit verband ook de uitspraak van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba 19 januari 2016, ECLI:NL:OGHACMB:2016:4, r.o. 2.3. In deze zaak had de aansprakelijke partij niet voldaan aan haar stelplicht en bewijslast ten aanzien van de stelling dat de benadeelde geen helm droeg.

In de onderhavige zaak heeft de rechtbank geconcludeerd dat niet vast is komen te staan dat verzoeker geen gordel droeg ten tijde van het ongeval.

Zowel Baan Hofman (ingeschakeld door verzoeker) als MVOA (ingeschakeld door Achmea) hebben geconcludeerd dat de afwezigheid van sporen op de gordel niet zonder meer leidt tot de conclusie dat de gordel niet werd gedragen. Dat komt onder andere vanwege het feit dat in deze zaak sprake was van een zijwaartse impact.

Ten aanzien van het feit dat de hoofdagent die na het ongeval ter plaatse is gekomen in het proces-verbaal heeft genoteerd dat verzoeker geen gordel om had, heeft de rechtbank opgemerkt dat dit nog niet betekent dat verzoeker zijn gordel niet om had ten tijde van het ongeval. Het is niet uitgesloten dat iemand de gordel van verzoeker na het ongeval heeft losgemaakt. Dat de andere passagier (B.) alleen verklaard heeft dat hij de gordel van de bestuurder heeft losgemaakt leidt naar het oordeel van de rechtbank niet tot een andere conclusie. Er is hem niet expliciet gevraagd naar de gordel van verzoeker. Zijn verklaring sluit volgens de rechtbank niet uit dat hij ook de gordel van verzoeker heeft losgemaakt.

De rechtbank heeft in dit verband nog opgemerkt dat verzoeker voldoende onderbouwd heeft gesteld en aannemelijk heeft gemaakt dat het wel of niet gebruiken van de gordel in dit specifieke geval geen invloed heeft gehad op het ontstaan van het letsel. Ook op dit punt wordt verwezen naar de rapporten van Baan Hofman en MVOA.

4. Leerstuk eigen schuld en commentaar op uitspraak van de Rechtbank Overijssel

Het leerstuk van eigen schuld komt pas om de hoek kijken als de schadevergoedingsplicht van de andere partij (in dit geval Achmea) vaststaat. Daarover bestaat in deze zaak geen discussie.

Eigen schuld is een uitvloeisel van de gedachte dat in beginsel ieder zijn eigen schade moet dragen. Het leerstuk van de eigen schuld van de benadeelde is opgenomen in artikel 6:101 BW. Wanneer de schade mede een gevolg is van omstandigheden die aan de benadeelde kunnen worden toegerekend, is de (aansprakelijke) partij in beginsel slechts verplicht om een gedeelte van de schade te vergoeden. In dat geval wordt de schade verdeeld over de aansprakelijke partij en de benadeelde in de mate waarin de aan ieder toe te rekenen omstandigheden hebben bijgedragen aan het ontstaan van de schade.

Nadat de causaliteitsafweging heeft plaatsgevonden kan eventueel nog een billijkheidscorrectie worden toegepast als de uitkomst van de causale verdeling niet rechtvaardig uitpakt. Een billijkheidscorrectie kan bijvoorbeeld worden toegepast vanwege de uiteenlopende ernst van de gemaakte fouten of vanwege de ernst van het letsel.

Voordat de schadevergoedingsplicht van de aansprakelijke partij op grond van artikel 6:101 BW wordt verminderd, moet vaststaan dat sprake is van causaal verband tussen de omstandigheden die aan de benadeelde (hier: verzoeker) kunnen worden toegerekend en de

schade.

De schade moet dus *mede* een gevolg zijn van omstandigheden die aan de benadeelde kunnen worden toegerekend. Als die omstandigheden niet hebben bijgedragen aan het ontstaan van de schade, wordt de schadevergoedingsplicht niet verminderd.

Ten aanzien van de bewijslast geldt in beginsel dat de stelplicht en de bewijslast van de eigen schuld rusten op de partij die een beroep doet op eigen schuld (zie o.a. HR 17 november 2006, ECLI:NL:HR:2006:AY9749, r.o. 3.3.3 en HR 8 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6996, r.o. 3.4.2). Dat is immers de partij die zich beroept op de rechtsgevolgen van de door haar gestelde feiten en omstandigheden; vermindering van de schadevergoedingsplicht (art. 150 Rv).

Naar mijn mening heeft de Rechtbank Overijssel op goede gronden het beroep van Achmea op eigen schuld niet gehonoreerd.

4.1 Gebruik verdovende middelen

Ten aanzien van het gebruik van verdovende middelen door de bestuurder van het voertuig zijn voldoende concrete omstandigheden gesteld en aannemelijk gemaakt op basis waarvan de rechtbank tot de conclusie kon komen dat het ongeval niet mede is veroorzaakt door het gebruik van verdovende middelen door de bestuurder.

Interessant is de vraag of het beroep op toepassing van de omkeringsregel wel zou zijn gehonoreerd als verzoeker niet voldoende aannemelijk had gemaakt dat het ongeval ook zou hebben plaatsgevonden als de bestuurder niet onder invloed was geweest van verdovende middelen. Dit vanwege het feit dat het niet verzoeker is geweest die een norm (rijden onder invloed) heeft geschonden, maar de bestuurder.

De omkeringsregel strekt ertoe dat in bepaalde gevallen een uitzondering wordt gemaakt op de hoofdregel van artikel 150 Rv, in die zin dat het bestaan van causaal verband (in de zin van *condicio sine qua non*-verband) tussen de onrechtmatige gedraging of tekortkoming en het ontstaan van de schade wordt aangenomen, tenzij degene die wordt aangesproken bewijst dat de bedoelde schade ook zonder die gedraging of tekortkoming zou zijn ontstaan.

Voor toepassing van deze regel is vereist dat sprake is geweest van een gedraging in strijd met een norm die strekt ter voorkoming van een specifiek gevaar ter zake van het ontstaan van schade, en dat degene die zich op schending van deze norm beroept, ook bij betwisting aannemelijk heeft gemaakt dat in het concrete geval het specifieke gevaar waartegen de norm bescherming beoogt te bieden, zich heeft verwezenlijkt (zie o.a. HR 29 november 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7351). Het rijden onder invloed levert een normschending op die

specifiek sterkt ter voorkoming van verkeersongevallen. In de onderhavige zaak was het echter de bestuurder die voornoemde norm (rijden onder invloed) heeft geschonden.

De ratio van de omkeringsregel brengt mee dat in gevallen waarin aan de vereisten voor toepassing van de omkeringsregel is voldaan, de onzekerheid omtrent het exacte verloop van de gebeurtenissen voor risico komt van *degene die de desbetreffende norm heeft geschonden* (zie o.a. HR 23 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX7264). Dat zou pleiten voor de stelling dat de omkeringsregel niet kan worden toegepast als de norm, zoals in de onderhavige zaak, niet door de benadeelde zelf is geschonden.

Anderzijds zou betoogd kunnen worden dat de benadeelde (hier: verzoeker) wist dat de bestuurder onder invloed verkeerde van drugs en dat om die reden de gedragingen van de normschender (hier: de bestuurder) aan hem kunnen worden toegerekend, omdat dat in zijn risicosfeer ligt.

Het feit dat het niet verzoeker zelf is die de norm heeft geschonden bezien in het licht van de gevolgen van toepassing van de omkeringsregel (causaal verband wordt aangenomen, tenzij) ben ik van mening dat toepassing van de omkeringsregel in een dergelijk geval te ver gaat en niet gerechtvaardigd is.

4.2 Wel/niet dragen gordel

De rechtbank heeft mijns inziens op goede gronden geconcludeerd dat niet vast is komen te staan dat verzoeker geen gordel droeg ten tijde van het ongeval. Daarvoor zijn te veel onzekerheden. De omstandigheden – de conclusies van Baan Hofman/MVOA en het feit dat niemand heeft gezien of verklaard dat verzoeker zijn gordel niet droeg – zouden deze conclusie niet rechtvaardigen.

Bij een discussie over het wel of niet dragen van de gordel en de invloed daarvan op het ontstaan of de ernst van het letsel, is het van belang dat de benadeelde zijn stelling voldoende onderbouwt, zoals verzoeker in deze zaak heeft gedaan. Hoewel de bewijslast voor eigen schuld op de aansprakelijke partij rust, wordt de stelling van de aansprakelijke partij dat het letsel minder ernstig zou zijn als de gordel wel was gedragen, door de rechtbank vaak aannemelijk geacht (zie o.a. Rb. Middelburg 3 februari 2010, ECLI:NL:RBMID:2010:BL5565, r.o. 2.5). De verplichting tot het dragen van een gordel bestaat immers omdat bij de meeste ongevallen het letsel minder ernstig is dan wanneer geen gordel wordt gedragen. Om te voorkomen dat een beroep op eigen schuld slaagt, zal je als benadeelde deze algemene ervaringsregel gemotiveerd moeten betwisten (zie ook Rb. Noord-Nederland 5 februari 2016, ECLI:NL:RBNNE:2016:414).

Zaken zoals de onderhavige zijn vaak erg casuïstisch en het antwoord op de vraag of er grond is om de schadevergoedingsplicht op de voet van artikel 6:101 BW (eigen schuld) te verminderen, wordt ingekleurd door de specifieke omstandigheden van het geval. De Rechtbank Overijssel heeft mijns inziens in deze zaak op goede gronden het beroep van Achmea op eigen schuld aan de zijde van verzoeker afgewezen.

RECHTSPRAAK

Onrechtmatige uitlating. Woningstichting wil van 'lastige huurder' af en vordert ontruiming. Ontruiming niet toegewezen. Huurder is wel veel te ver gegaan met zijn kwetsende vlogs, maar krijgt nog een kans. Hij krijgt wel een contactverbod, een verbod op negatieve uitlatingen en een gebod om de onrechtmatige uitlatingen van Facebook te halen, op straffe van dwangsommen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 09-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2019:5712

Zaaknummer: 8152402 VV EXPL 19-79

Rechters: M. Engelbert-Clarenbeek

Advocaten: M.J. Seijbel en M. Dorgelo

Wetsartikelen: 7:213 BW

RECHTSPRAAK

Gitarist vordert van band onder meer gederfde inkomsten wegens gemiste optredens en vergoeding voor toegebrachte schade in eer en goede naam en anderszins toegebracht immaterieel leed. Appellant heeft in het geheel niet aannemelijk gemaakt of onderbouwd dat hij door gedragingen of uitlatingen van de vof enige vorm van immateriële schade (als bedoeld in art. 6:106 BW) heeft geleden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 03-12-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:3181

Zaaknummer: 200.240.538/01

Rechters: M.M. Olthof, S.R. Mellema en B.J. Lenselink

Advocaten: W. van der Meer de Walcheren en V. Kortenbach

Wetsartikelen: 6:106 BW

RECHTSPRAAK

Verzoekster is het slachtoffer geworden van een verkeersongeval waarbij zij als bestuurster van een auto van achteren werd aangereden door een bestuurder van een andere auto die ten tijde van het ongeval verzekerd was bij Allianz. Toewijzing van het verzoek tot het gelasten van een voorlopig deskundigenonderzoek (inzake arbeidsongeschiktheid) hangende het hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 06-06-2019

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2019:2058

Zaaknummer: 200.241.533_02

Rechters: A.P. Zweers-van Vollenhoven, R.R.M. De Moor en H.A.W. Vermeulen

Advocaten: L.M.M. Rohof en H.A. Kragt

Wetsartikelen: 202 Rv

RECHTSPRAAK

Deelgeschil. Geschil over medische aansprakelijkheid. Het gaat feitelijk om een incassogeschil, nu alleen de buitengerechtelijke kosten ter discussie staan en een oordeel over die buitengerechtelijke kosten niet kan bijdragen aan het tot stand komen van een minnelijke regeling. De rechtbank kan het oordeel van verzekeraar Centramed dat de buitengerechtelijke kosten bij een inhoudelijke beoordeling nimmer de dubbele redelijkheidstoets zullen kunnen doorstaan dan ook zonder meer billijken.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 20-05-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:12912

Zaaknummer: C/09/567420 / HA RK 19-63

Rechters: S.J. Hoekstra-van Vliet

Advocaten: W.R.M. Voorvaart en M.E. Franke

Wetsartikelen: 1019w Rv

RECHTSPRAAK

HR-arrest 1987. Verhaal Staat op aansprakelijke partij op grond van Verhaalswet ongevallen ambtenaren (VOA) van aan militair na ongeval gedane betalingen. Begroting letselschade op grond van artikel 1407 BW en verhouding tot artikel 3 VOA: geldt regel uit HR 13 december 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC3329 ook in geval van letselschade?

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-11-1987

ECLI: ECLI:NL:HR:1987:AD0092

Zaaknummer: 13 037

Rechters: Martens, Van den Blink, Hermans, Haak en Boekman

Advocaten: J.L. de Wijkerslooth en A.G. Maris

Wetsartikelen: 1407 BW en 3 VOA